

Yttrande till Social resursnämnd (Dnr 0685/18) – förslag på Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022

Yttrande till Social resursnämnd, förslag på Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022

Förslag till beslut i styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden

Styrelsen föreslås besluta

Att tillstyrka förslag på Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022 med föreslagna justeringar

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade 2018-01-25 beslut om att anta Göteborg Stads program för en jämlik stad 2018-2026. I programmet fastställs målet att Göteborg ska vara en jämlik stad. Social resursnämnd fick i samband med kommunfullmäktiges budget 2018 i uppdrag att ta fram en stadenövergripande plan utifrån detta program.

Planen konkretiserar de aktiviteter som behöver genomföras 2019-2022 för att bidra till att realisera programmet. Aktiviteterna i planen är inte en nedbrytning av målområdena i programmet utan anger istället de organisatoriska förutsättningarna som Social resursnämnd bedömt behövs för att underlätta arbetet med målområden och strategier i programmet. Aktiviteterna har delats in i tre delar:

1. Verksamhet och samverkan
2. Styrning, uppföljning och samordning
3. Stöd

Ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har ombetts lämna synpunkter på *Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2018-2026*. Sedan flera år tillbaka pågår ett arbete i staden kring att kraftsamla för likvärdiga livsvillkor i staden. Arbetet intensifierades efter rapporten "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg" som togs fram år 2014. Målet med Göteborgs stads jämlikhetsarbete är att Göteborg ska vara en jämlik stad. Målet fokuserar på att öka jämlikheten i Göteborg genom att skapa likvärdiga livsvillkor för alla göteborgare. Planen inleds med en beskrivning av de målområden och förutsättningar för jämlikhetsarbetet som finns i Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026. Därefter beskrivs de aktiviteter som behöver genomföras 2019-2022 för att bidra till att realisera programmet. Aktiviteterna är tänkta att tillsammans skapa ett helhetsperspektiv på jämlikhetsarbetet och att bidra till att kraftsamla och skapa ett gemensamt fokus i staden. Avsikten med aktiviteterna i programmet är att förbättra de organisatoriska förutsättningarna för Göteborgs Stad och att ge verksamheterna själva utrymme att forma sina verksamheter, inte att detaljstyra.

Ekonomiska konsekvenser

Ojämlighet i livsvillkor kan få konsekvenser som innebär stora kostnader för staden. Stora skillnader i livsvillkor kan som exempel också bidra till social oro, bostadsbrist, trångboddhet och att vissa bostadsområden blir mer otrygga och utsatta än andra. Som bostadskoncern bedöms därför aktiviteterna i planen på lång sikt bidra till långsiktig ekonomisk stabilitet genom bättre livsmiljöer och tryggare och mer attraktiva bostadsområden.

Barnperspektivet

Barn och unga och vikten av att satsa på tidiga insatser är en central del av planen för jämlikt Göteborg.

Jämställdhetsperspektivet

Ingen särskild påverkan

Mångfaldsperspektivet

Aktiviteterna i planen bedöms bidra till att stärka livsvillkoren för alla göteborgare och därmed bidra positivt till mer mångfald och likabehandling.

Miljöperspektivet

För att nå vår koncerns vision "Vi bygger det hållbara samhället för Framtiden" behöver de tre hållbarhetsperspektiven samverka. Den sociala hållbarheten är vårt mål, den ekonomiska hållbarheten är vårt verktyg för att nå målet och den ekologiska hållbarheten utgör de ramar vi måste hålla oss inom.

Omvärldsperspektivet

Ingen särskild påverkan

Förvaltnings AB Framtidens synpunkter

Bolaget anser att planen för en jämlik stad fyller en viktig funktion i att konkretisera Göteborgs Stads program för en jämlik stad samt förtydliga vilka aktiviteter som stadens bolag och förvaltningar ska fokusera på för att minska skillnader i livsvillkor och hälsa mellan olika områden i Göteborg. I enlighet med stadens riktlinjer för styrande dokument ska en plan konkretisera ett beslutat program. I praktiken innebär det att planen ska vara konkretare än programmet och tydligt peka på vilka aktiviteter som behöver genomföras under den period som planen gäller för.

Vår bild är att hela staden har kraftsamlat kring Jämlikt Göteborg och att det arbete som har bedrivits under "paraplyet" Jämlikt Göteborg under de senaste åren har skapat såväl bättre samsyn som gemensamt fokus i förvaltningar och bolags arbete mot ett mer socialt hållbart Göteborg. Det har på så sätt bidragit till att förtydliga vad social hållbarhet är för något och hur vi utifrån våra olika grunduppdrag tillsammans och enskilt kan bidra till en mer jämlik stad. Detta arbete har varit väldigt värdefullt. Det har tagit några år att landa i vad Jämlikt Göteborg innebär och att arbeta in de fyra målområdena och strategierna i ordinarie styrning och uppföljning. Vi ser därför att en plan utifrån detta bör bygga vidare på det som redan finns och inte addera några nya styrsignaler till stadens verksamheter. Med bakgrund av det vill vi framföra följande synpunkter:

Koppling till programmet

I samband med framtagandet av programmet som beslutades i början av 2018 ersattes de fem fokusområdena med fyra målområden vilket skapade viss förvirring och har fortfarande inte fullt ut satt sig. Vi ser därför en fördel i att aktiviteterna i planen knyts till de fyra befintliga målområdena för att undvika ytterligare förvirring, skapa en tydligare målkedja och förenkla för styrning och uppföljning.

Integrering och tvärsektoriellt arbete

Planens aktiviteter är sorterade under begreppen *integrering* och *tvärsektoriellt arbete*. I de dialoger som social resursnämnd har genomfört har det från många håll framkommit ett behov av att jämlikhetsarbetet integreras i ordinarie verksamhet och att jämlikhetsarbetet förutsätter tvärsektoriella arbetsätt. Det är utifrån det bra att planen lyfter integrering och tvärsektoriellt arbete särskilt, då detta målområde saknas i programmet.

Aktiviteter

Generellt anser vi att planen ska kraftsamla kring ett fåtal aktiviteter som av erfarenhet och uppföljning visat sig vara de som ger bäst effekt i fråga om måluppfyllelse. Aktiviteterna i planen har sorterats in under antingen *integrering* eller *tvärsektoriellt arbete* och har utöver det delats upp i tre områden; *Verksamhet och samverkan*, *Styrning*, *uppföljning och samordning* samt *Stöd*. Vi noterar att det under det första området *verksamhet och samverkan* återfinns aktiviteter som berör flera förvaltningar och bolag och som med fördel skulle kunna kopplas till programmets målområden.

Vad gäller området *Styrning*, *uppföljning och samordning* är det Social resursnämnd och Kommunstyrelsen som är ansvariga och vad gäller området *Stöd* är det Social resursnämnd ensam som är ansvarig.

Ovanstående innebär att det bara är aktiviteterna i det första området *Verksamhet och samverkan* som berör fler bolag och förvaltningar än Social resursnämnd och Kommunstyrelsen. Bolaget bedömer därför att planen hade kunnat förkortas, förenklas och förtydligas genom att enbart fokusera på aktiviteterna i det första området och låta de aktiviteter inom de två andra områdena och som enbart rör Social resursnämnd istället finnas i nämndens budget och verksamhetsplan.

I planen saknas aktiviteter som kan kopplas till målområde fyra: Skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och tillit.

Nedan en skiss som förtydligar våra synpunkter kring hur aktiviteter inom området *Verksamhet och samverkan* skulle kunna kopplas till de fyra målområdena i programmet. Aktiviteterna i planen har sorterats in i den kolumn och under det målområde där vi bedömer att de bidrar till måluppfyllelse.

Målområden i Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026			
Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor	Skapa förutsättningar för arbete	Skapa hållbara och jämlika livsmiljöer	Skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och tillit
Samverkan genom det familjecentrerade arbetssättet för barns och ungas rätt till goda och likvärdiga uppväxtvillkor	Samverkan för ett jobb och kompetenscentrerat arbetssätt för likvärdiga förutsättningar till arbete, utbildning och egen försörjning	Samverkan för jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder	<i>Saknas aktiviteter i planen</i>
Skolan som gemensam arena för samverkan kring barns rätt till goda och likvärdiga uppväxtvillkor			
Integrera jämlikhet i planering, genomförande och uppföljning i verksamheterna <i>(aktiviteten är mer generell och bidrar till måluppfyllelse inom alla de fyra målområdena)</i>			

Samverkan för jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder

Framtiden omfattas av aktiviteten *Samverkan för jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder*. De samverkansprocesser som omnämns under aktiviteten ser vi att vi i mångt och mycket redan arbetar med och att det är omhändertaget i andra styrande dokument såsom ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och i vår affärsplan. Det som däremot lyfts fram som nytt under aktiviteten är behovet av en gemensam struktur för behovsanalyser. Behovsanalyserna ska underlätta gemensamma prioriteringar för vilka insatser som gör mest skillnad för att uppnå en mer jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder. Aktiviteten skulle bli tydligare och mer konkret genom att korta ner skrivningarna kring samverkansprocesser då det enligt vår bedömning inte innehåller något nytt.

Sammanfattningsvis ser vi att planen skulle tjäna på att ha en tydligare koppling till programmets målområden, kortas ner och förenklas och endast innehålla de aktiviteter som berör fler bolag och förvaltningar än Social resursnämnd. Områdena styrning, uppföljning och samordning samt stöd rekommenderas därför att tas bort.

2019-02-25

Förvaltnings AB Framtiden

Martin Blixt

Bilagor

1. Göteborgs Stads plan för en jämlik Stad 2019-2022

Expedieras Social resursnämnd

Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022

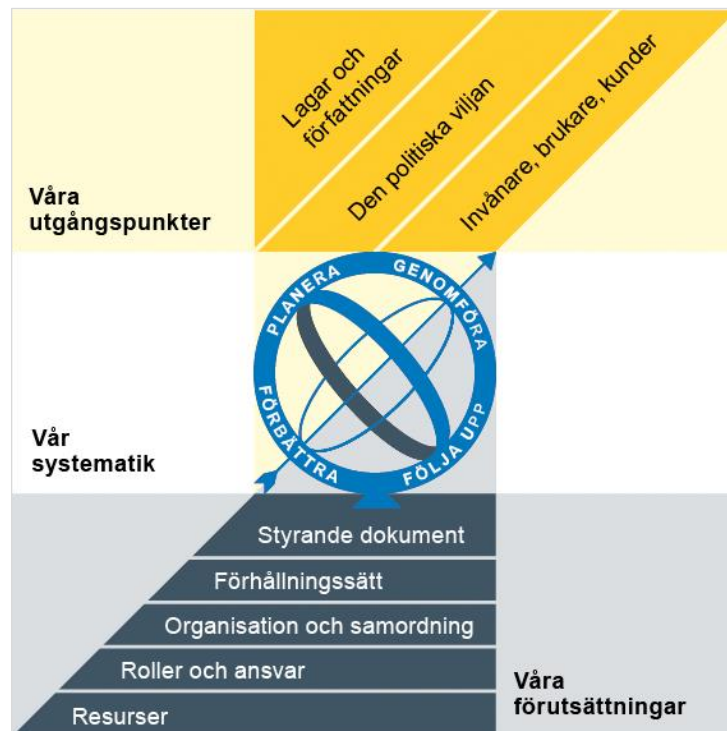
REMISSVERSION

Planerande styrande dokument

- Vision
- Program
- Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

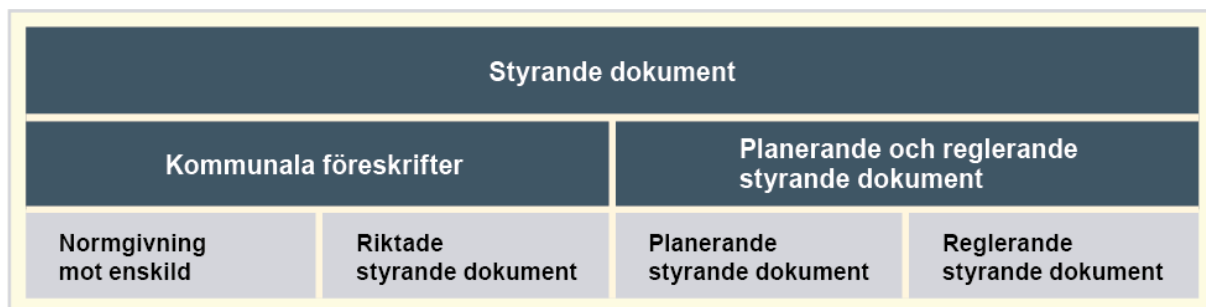

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022			
Beslutad av: [Nämnd/styrelse/befattning]	Gäller för: [Text]	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: [Dokumentsort]	Giltighetstid: [Giltighetstid]	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: [Funktion]
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Vem omfattas av planen	3
Giltighetstid.....	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	4
Stödjande dokument.....	5
Uppföljning av denna plan	5
Planen	6
Planens struktur.....	6
Målområden och förutsättningar - riktningen för jämlikhetsarbetet i staden	6
Fyra målområden	6
Förutsättningar	6
Aktiviteter för att bidra till att realisera Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026.....	7
Integrering och tvärsanknadt arbete.....	8
Varför integrering och tvärsanknadt arbete?	8
Aktiviteter för verksamhet och samverkan	9
Aktiviteter för styrning, uppföljning och samordning.....	15
Aktiviteter för stöd.....	18
Figurförteckning	
Figur 1 Program och planer som angränsar till Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022.	4
Figur 2 Struktur för planens aktiviteter	9

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med planen är att konkretisera aktiviteter som behöver genomföras 2019–2022 för att bidra till att realisera programmet för att nå målet att Göteborg ska vara en jämlik stad.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller samtliga nämnder och styrelser för perioden 2019–2022.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2019 - 2022.

Bakgrund

2018-01-18 fattade Göteborgs Stads Kommunfullmäktige beslut om att anta Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026. Framöver i detta material kommer vi förkorta dokumentet till ”programmet”. I programmet fastställs att målet med Göteborgs Stads jämlikhetsarbete är att **Göteborg ska vara en jämlik stad**. Målet fokuserar på att öka jämlikheten i Göteborg genom att **skapa likvärdiga livsvillkor för alla göteborgare**, oavsett socioekonomisk status, geografisk hemvist, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning. Syftet med programmet är att utifrån målet peka ut viktiga målområden som aktörer i Göteborg ska samlas kring för att tillsammans bidra till att minska klyftorna och skillnaderna i livsvillkor i staden.

Social resursnämnd har i samband med kommunfullmäktiges budget 2018 fått i uppdrag att ta fram en stadenövergripande plan utifrån programmet. I enlighet med stadens riktlinjer för styrande dokument ska planen konkretisera och operationalisera ett beslutat program. Planen ska konkret ange vad som ska uppnås för en tidsatt period. Planen ska ange vilka aktiviteter, insatser eller åtgärder som ska genomföras samt eventuellt vilka metoder som ska användas.

Koppling till andra styrande dokument

Nedan listas de antagna program och planer som i störst omfattning angränsar till denna plan.

Figur 1 Program och planer som angränsar till Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022.

Styrande dokument	Fastställare/beslut	Giltighet	Diarie-nummer	Anknytning till Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022
Göteborgs Stads program för en jämlik stad	KF 2018-01-18	2018–2026	0327/17	Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022 utgår från programmet.
Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad	KF 2016-06-02	Från 2016 tills vidare	0454/15	<p>Handlingsplanen slår fast att alla stadens verksamheter ska genomsyras av mänskliga rättigheter och främja likabehandling.</p> <p>Då handlingsplanen för arbetet med de mänskliga rättigheterna utgår från ett integreringsperspektiv där MR-perspektivet ska integreras i ordinarie verksamhet finns det kopplingar till Göteborgs Stads plan för en jämlik stad. Det finns också kopplingar mellan de båda planerna i framhållandet av analyser och kompetensutveckling.</p> <p>Implementeringen av Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022. behöver därför synkroniseras med implementeringen av Handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna.</p>
Göteborgs Stads handlingsplan 2018–2019 för genomförande av Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023	KF 2018-02-22	2018–2019	1580/17	Det finns kopplingar mellan Göteborgs Stads handlingsplan 2018–2019 för innovationsprogrammet och Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022. Kopplingarna rör framförallt att de båda planerna betonar behovet av samverkan och att det behöver finnas utrymme att pröva nya arbetssätt i utvecklandet av stadens förändringsarbeten.
Medarbetar- och arbetsmiljöpolicy samt riktlinje för Göteborgs Stad	KF 2014-02-06	Från 2014 tills vidare	2013:210	Göteborgs Stads plan för en jämlik stad 2019-2022 ligger väl i linje med de fyra förhållningssätten som lyfts i policyn och riktlinjen.

Stödjande dokument

Social resursnämnd har tagit fram två rapporter om göteborgarnas livsvillkor. Dessa rapporter ger ett kunskapsunderlag till denna plan. De två rapporterna är:

- Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg 2014
- Jämlikhetsrapport 2017

Idag finns det flera olika verktyg och dokument som kan fungera som stöd i arbetet med jämlikhet, till exempel ”Social konsekvensanalys”, ”Barnkonsekvensanalys” och ”Jämlikhetsintegrering”. Under planperioden kommer arbetet med jämlikhet sannolikt att kompletteras med olika typer av stödjande dokument, samtidigt som befintliga kan behöva utvecklas.

Uppföljning av denna plan

Planen följs upp en gång under planperioden och redovisas i samband med jämlikhetsrapporten år 2021. Planen kommer att följas upp genom processutvärdering av de fyra samverkansaktiviteter som presenteras i planen, samt genom en processutvärdering av aktiviteten som handlar om att integrera jämlikhet i planering, genomförande och uppföljning i fyra pilotverksamheter.

Uppföljningen genomförs av social resursnämnd och rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Planen

Den här planen konkretiserar aktiviteter som behöver genomföras 2019–2022 för att bidra till att realisera programmet för att nå målet att Göteborg ska vara en jämlik stad.

Planens struktur

Planen inleds med en beskrivning av de målområden och förutsättningar för jämlikhetsarbetet som finns i Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026.

Därefter beskrivs de aktiviteter som jämlikhetsarbetet behöver fokusera på för att bidra till att realisera programmet. Aktiviteterna är av en sådan karaktär att de tillsammans skapar ett helhetsperspektiv på jämlikhetsarbetet. De ska inte ses som en nedbrytning av målområdena. Istället är aktiviteterna en konkretisering av programmet genom att de anger organisatoriska förutsättningar som behövs för att underlätta arbetet med målområdena och strategierna i programmet. Då aktiviteterna är betydelsefulla för realiseringen av alla målområdena redovisas de inte målområde för målområde. Aktiviteterna är istället indelade i tre delar. De tre delarna är; (1) Verksamhet och samverkan (2) Styrning, uppföljning och samordning samt (3) Stöd.

Målområden och förutsättningar - riktningen för jämlikhetsarbetet i staden

De målområden och förutsättningar för jämlikhetsarbetet som finns i programmet utgör grunden för de aktiviteter som finns i denna plan. Nedan presenteras dessa målområden och förutsättningar.

Fyra målområden

I programmet finns fyra målområden med tillhörande strategier som tillsammans visar vad det samlade jämlikhetsarbetet i Göteborgs Stad ska rikta in sig mot för att nå målet om en jämlik stad, det vill säga likvärdiga livsvillkor för alla göteborgare. De fyra målområdena är:

- Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor
- Skapa förutsättningar för arbete
- Skapa hållbara och jämlika livsmiljöer
- Skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och tillit

Arbetet med målområdena sker genom de kommunala grunduppdragen. Göteborgs Stad arbetar varje dag med att på olika sätt förbättra livsvillkoren för invånarna genom att fördela resurser och tillhandahålla verksamhet, bland annat i form av stöd, omsorg, skola och hållbar stadsutveckling. Alla nämnder och styrelser arbetar ständigt utifrån konventioner, lagstiftning och kommunfullmäktige mål för jämlikhet och likvärdiga livsvillkor.

Förutsättningar

I Göteborgs Stads program för en jämlik stad lyfts följande förutsättningar som viktiga för arbetet med att skapa en jämlik stad:

- Jämlikhet är en komplex och tvärsektoriell fråga, ingen enskild förvaltning eller bolag kan på egen hand hantera frågan och därför krävs delaktighet och samverkan.
- Jämlikhetsfrågan är komplex och förutsätter ett helhetsperspektiv på jämlikhetsarbetet. Därför behövs ett sammanhållet arbete med målområdena i programmet.
- Kontinuerliga analyser behövs för att skapa kunskap om hur behoven ser ut och förändras över tid utifrån socioekonomisk status, geografisk hemvist, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder och sexuell läggning. Det är viktigt att analyserna i möjligaste mån görs utifrån ett normmedvetet¹ och intersektionellt² arbetssätt.
- Insatserna för att förbättra livsvillkor behöver ibland vara generella och riktas till alla invånare och områden, medan de ibland behöver riktas till dem som är i störst eller särskilt behov av insatser.
- Insatser för att förbättra livsvillkor behöver bedrivas så tidigt som möjligt. Insatser som riktar sig mot barn och unga kan förebygga ojämlikhet i ett senare skede i livet. Det är alltid bättre att tidigt främja en positiv utveckling än att försöka bryta ett negativt förlopp i ett senare skede, både ur ett livscykelperspektiv och vid uppkomna händelseförlopp.
- Jämlikhetsarbetet behöver vara kunskaps- och erfarenhetsbaserat.
- Det tar tid att förändra och förbättra livsvillkoren i Göteborg. Därför behövs långsiktighet i jämlikhetsarbetet.

Aktiviteter för att bidra till att realisera Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026

Att förbättra livsvillkoren för göteborgarna, och öka jämlikheten i staden, utgör en viktig del av det kommunala grunduppdraget. Även om Göteborgs Stad inte har full rådgighet över de komplexa samhällsproblem och trender som ligger bakom skillnader i livsvillkor så är avsikten med målområden och tillhörande strategier att stärka det kommunala grunduppdraget. Avsikten är att kraftsamla och skapa ett gemensamt fokus i förvaltningarnas och bolagens arbete med att skapa likvärdiga livsvillkor.

¹ Normmedvetenhet är att utifrån en normkritisk analys arbeta normmedvetet. Normkritik är ett ifrågasättande av föreställningar om vad som anses vara normalt respektive avvikande. Normkritiken används för att synliggöra exkluderande och diskriminerande strukturer. Fokus riktas mot det som uppfattas som "normalt" istället för mot dem som bryter mot normen. (Göteborgs Stads plan för jämställdhet och Göteborgs Stads plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor)

² Intersektionalitet avser ett analytiskt begrepp som används för att synliggöra hur olika maktordningar samverkar. Används vanligtvis i Sverige för att utifrån samspelet mellan diskrimineringslagens sju grunder studera hur relationer av överordning och underordning skapas och upprätthålls. (Göteborgs Stads plan för jämställdhet och Göteborgs Stads plan för att förbättra HBTQ-personers livsvillkor)

För att på bästa sätt kunna arbeta med målområdena och deras strategier krävs en förändring av vissa organisatoriska förutsättningar. Planen ska möjliggöra att den kraftsamling och mobilisering som redan har gjorts i staden utifrån målområdena stärks, och att det gedigna arbete som redan är igång får förutsättningar att vidareutvecklas. I det påbörjade arbetet har det identifierats behov av att stärka de organisatoriska förutsättningarna för att på bästa sätt realisera programmet.

Utifrån hinder och möjligheter som har identifierats i pågående arbete, genom dialoger och i kunskapsunderlag³ riktas planens fokus mot att försöka förbättra de organisatoriska förutsättningarna för Göteborgs Stad jämlikhetsarbete på tre områden:

1. Verksamhet och samverkan
2. Styrning, uppföljning och samordning
3. Stöd

Integrering och tvärssektoriellt arbete

Planens aktiviteter utgår från begreppen integrering och tvärssektoriellt arbete.

Med *integrering* avses att jämlikhetsfrågan finns med i de ordinarie verksamheternas alla delar, i allt från beslutsfattande till genomförande och uppföljning. Vissa av planens aktiviteter kommer därför konkretisera hur jämlikhetsarbetet kan integreras i befintlig verksamhet för att bidra till att realisera programmet.

Med *tvärssektoriellt arbete* avses att jämlikhetsfrågan hanteras av flera verksamheter samtidigt eftersom den spänner över ett fält som relaterar till flera sektors grunduppdrag och inte ryms inom en enskild verksamhet. Vid sidan av de aktiviteter i planen som utgår från integrering kommer planen också konkretisera hur ett tvärssektoriellt jämlikhetsarbete kan bedrivas mellan verksamheter för att bidra till att realisera programmet.

Varför integrering och tvärssektoriellt arbete?

Det främsta motivet till att jämlikhetsarbetet behöver utgå från integrering är att detta arbete inte ska bedrivas vid sidan av ordinarie verksamhet och bli till ett separat arbete i Göteborgs Stad. Att integrera jämlikhet i grunduppdragen handlar om att synliggöra hur förvaltningar och bolag påverkar livsvillkoren inom det område de har rådighet över. Det handlar också om hur de kan förändra sitt arbete med respektive grunduppdrag så att det sker en omfördelning av resurser som påverkar livsvillkoren. Integrering handlar också om att synliggöra hur en verksamhet påverkar och påverkas av andra verksamheter i arbetet med likvärdiga livsvillkor. Det handlar om att skapa förståelse för vad som görs inom andra verksamhetsområden och vid behov samverka med varandra.

³ Kunskapsunderlaget utgörs bland annat av:

- 1) SOU 2018:47 *Med tillit växer handlingsutrymmet – tillitsbaserad styrning och ledning av välfärdssektorn*,
- 2) SOU 2017:47 *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa – Förslag för ett mer långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa*,
- 3) Fi 2016:01 *I riktning mot en hållbar välfärd – Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling*,
- 4) SOU 2015:86 *Mål och myndighet - En effektiv styrning av jämställdhetspolitiken*,
- 5) SCB rapport *Om statistikbaserad uppföljning av Agenda 2030 – slutrapport av uppdrag till Statistiska centralbyrån om statistikbaserad analys av Sveriges genomförande av Agenda 2030*,
- 6) SOU 2007:10 *Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft*,
- 7) Statskontoret 2006:13 *På tvären – styrning av tvärssektoriella frågor*.

Det finns huvudsakligen två motiv till varför jämlikhetsarbetet behöver vara tvärssektoriellt. För det första krävs det att jämlikhetsfrågan hanteras i samverkan mellan flera verksamhetsområden och sektorer eftersom frågan är komplex och dess hantering inte ryms inom en enskild verksamhet eller sektor. Ingen enskild nämnd eller bolag kan på egen hand skapa likvärdiga livsvillkor för invånarna i Göteborg. Genom tvärssektoriellt arbete kan Göteborgs Stad däremot kraftsamla och skapa kapacitetshöjande samverkan. Det är en fråga om att verksamheterna gemensamt tar ett helhetsperspektiv på frågan för att möta dess komplexa karaktär och tillsammans öka möjligheterna att påverka livsvillkoren bortom varje enskild verksamhets rådighet. Ett andra motiv till tvärssektoriellt arbete är att jämlikhetsfrågan är komplicerad, det vill säga svår att hantera. Därför behöver kompetens från flera olika verksamheter samlas och koordineras för att kunna tillvaratas och riktas åt samma håll.

Figur 2 Struktur för planens aktiviteter

	Integrering	Tvärssektoriellt arbete
Verksamhet och samverkan	Aktiviteter	Aktiviteter
Styrning, uppföljning och samordning	Aktiviteter	Aktiviteter
Stöd	Aktiviteter	Aktiviteter

Aktiviteter för verksamhet och samverkan

Med avstamp i de fyra målområdena och förutsättningarna som beskrivs i programmet lyfter planen fram ett flertal aktiviteter för såväl integrering av jämlikhetsfrågan i ordinarie verksamhet som tvärssektoriell samverkan.

Intentionen med att integrera jämlikhetsfrågan i förvaltningarnas och bolagens ordinarie verksamhet är att belysa hur förvaltningar och bolag påverkar livsvillkoren, och hur de kan förändra sitt arbete med respektive grunduppdrag så att det sker en omfördelning av resurser som påverkar livsvillkoren.

Det finns flera intentioner med de tvärssektoriella samverkansaktiviteterna. Då jämlikhetsfrågan är komplex, och skär på tvären genom kommunens verksamheter och sektorer, är en första intention att ta ett helhetsperspektiv på frågan. Människors liv hänger samman och kommunens olika grunduppdrag bör därför på ett tydligare sätt också göra det. Ett helhetsperspektiv och tvärssektoriellt arbete kan skapas genom samverkan mellan verksamheter i Göteborgs Stad, och mellan staden och externa aktörer. Genom samverkan kan utmaningarna mötas med gemensamma ansträngningar. Ingen enskild förvaltning eller bolag kan på egen hand hantera frågan. Genom samverkan kan staden öka sin rådighet att påverka invånarnas livsvillkor. Varje verksamhet kan på så sätt bidra till ett större sammanhang. Samverkan möjliggör också att olika kompetenser, erfarenheter och resurser kan föras samman med gemensamt fokus. Genom ett samlat fokus så kan samverkansaktiviteterna underlätta invånarnas möte med det offentliga och skapa ett möte som gör invånarna delaktiga och tar tillvara deras upplevelser, erfarenheter och behov.

En andra intention med samverkansaktiviteterna är också att utgå från ett underifrånperspektiv och möjliggöra för medarbetare i de deltagande verksamheterna, invånare och andra aktörer att vara med och utforma strukturer och arbetssätt i de samverkansaktiviteter som de är delaktiga i. Likformighet mellan samverkansaktiviteterna är inte eftersträvansvärd då förutsättningarna skiljer sig åt, och det behöver finnas utrymme för att prova och testa nya arbetsformer.

För att samverkansaktiviteterna ska få verkan är det av betydelse att det inom ramen för varje aktivitet genomförs behovsanalyser. Dessa analyser behöver synliggöra vilka behov och förutsättningar som finns hos olika målgrupper och områden. Analyserna behöver också inkludera invånarnas kunskaper och erfarenheter. Om det skapas en medvetenhet kring invånarnas skiftande behov och livssituationer minskar risken att samverkansaktiviteten baseras på en ofullständig bild av vad som kan och behöver göras. Analysen kan också tydliggöra vilka roller aktörer inom aktiviteten ska inta. Utöver det behöver analyserna identifiera behovet av tidiga insatser (förebyggande och främjande) samt vilka insatser som behöver vidtas här och nu. De identifierade insatserna behöver ibland vara generella och riktas till alla invånare och områden, medan de ibland behöver riktas till dem som är i störst eller särskilt behov av insatser.

Ytterligare en intention med samverkansaktiviteterna är att de utformas genom lärande och faktisk handling, inte utifrån på förhand uppsatta anvisningar eller instruktioner. När de deltagande aktörerna samverkar och gör behovsanalyser uppstår lärande inom ramen för varje enskild aktivitet. När verksamheterna utvecklar och förbättrar sitt samarbete, lär sig av varandra och finner gemensamma lösningar på de utmaningar de står inför är sannolikheten stor att nya rutiner, arbetssätt, organisationslösningar och samarbeten uppstår. På detta sätt utvecklas samverkansstrukturer och samverkanskulturer som baseras på lärande och erfarenheter. Detta lärande kan också föras vidare till andra samverkansaktiviteter och då kan ett gemensamt lärande kring samverkan för likvärdiga livsvillkor skapas i Göteborgs Stad.

Nedan presenteras ett flertal aktiviteter för integrering och samverkan. Även om samverkansaktiviteterna redovisas var för sig så finns det kopplingar och beröringspunkter mellan dem. Aktiviteterna som presenteras kan under planperioden komma att kompletteras med ytterligare samverkansaktiviteter i takt med att verksamheternas samverka utvecklas.

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

Integrering av jämlikhet i ordinarie verksamhet

Integrera jämlikhet i planering, genomförande och uppföljning i verksamheterna

Att integrera jämlikhet i verksamheterna handlar om att belysa hur förvaltningar och bolag påverkar livsvillkoren samt hur de kan förändra sitt arbete med respektive grunduppdrag så att det sker en omfördelning av resurser som påverkar livsvillkoren.

Aktiviteten syftar till att vidareutveckla och fördjupa integreringsarbetet genom att ta fram och pröva modeller och arbetssätt i några pilotverksamheter: förskoleförvaltningen,

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

grundskoleförvaltningen, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen samt stadsbyggnadskontoret.

Ansvar: Förskolenämnden, Gunderskolenämnden, Byggnadsnämnden samt Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Tvärsektoriell samverkan för jämlikhet

Samverkan genom det familjecentrerade arbetssättet för barns och ungas rätt till goda och likvärdiga uppväxtvillkor

Syftet med samverkansaktiviteten är att fortsätta utvecklingen av det familjecentrerade arbetssättet. Arbetssättet ska stärka helhetsperspektivet i arbetet med barns uppväxtvillkor och för att fler unga ska fullfölja sina studier. Syftet med det familjecentrerade arbetssättet är också att bidra till förskolans och skolans förstärkningsområden⁴.

Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen har gemensamt beslutat att ha en samverkansplattform där olika professioner och aktörer gemensamt arbetar med att stärka hela familjen. Det familjecentrerade arbetssättet utgår från barnens, de ungas och familjernas livsvillkor och behov. Det familjecentrerat arbetssätt utgör både ett förhållningssätt och ett sätt att arbeta. Att göra barn och vårdnadshavarna delaktiga är centralt i hela arbetssättet, likaså att alla vårdnadshavare ska känna att de kommer rätt med sina frågor. Plattformen ger förutsättningar för tidiga insatser där föräldrastöd, kraftsamling kring barns språkutveckling och utökade hembesök är några exempel.

Samverkan sker mellan Göteborgs Stads stadsdelsförvaltningar, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, hälso- och sjukvårdens verksamheter samt aktörer från den civilsamhället. Samverkan är organiserad genom familjecentraler och andra lokala arenor där barn och vårdnadshavare finns, till exempel öppen förskola.

Aktiviteten handlar om att utveckla det redan påbörjade samverkansarbetet inom det familjecentrerade arbetssättet genom följande:

1. För yngre barn behöver fler professioner knytas an till arbetssättet.
2. För barn i skolåldern behöver arbetssättet utvecklas genom att skapa struktur, styrning och samsyn mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen genom en avsiktsförklaring. Utvecklingen av arbetssättet för barn i skolåldern handlar också om att utreda

⁴ I Göteborgs Stads förskoleutredning och skolutredning identifieras ett antal förstärkningsområden som bland annat syftar till att skapa likvärdighet och inkludering. Dessa förstärkningsområden är: 1) Ökad kvalitet i undervisningen för att öka barnens/elevernas lärande, 2) Tydligare ansvar, styrning och ledning för att öka barnens/elevernas kunskapsresultat, 3) Ökad likvärdighet mellan förskolor/skolor för att alla barn/elever ska få tillgång till undervisning av hög kvalitet och kompensera för olika förutsättningar.

Förskoleutredningen: "Tid och genomförande plan för etablering av förskolenämnd och grundskolenämnd" dnr 0383/17. Beslutad i kommunstyrelsen 2017-04-05 och i kommunfullmäktige 2017-04-20.

Skolutredningen: "Redovisning av kommunstyrelsens uppdrag om att genomföra en utredning av styrning och ledning av grundskolan (F-9), grundsärskolan och skolbarnomsorgen i Göteborgs Stad", dnr 1111/17. Beslutad i kommunstyrelsen 2018-01-11.

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

möjligheterna för en samlad verksamhet mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen kring barn- och ungdomshälsa.

3. Gemensamt för både yngre barn och barn i skolåldern är att utveckla arbetssättet genom att ta fram en struktur för gemensamma behovsanalyser av barn, unga och vårdnadshavare samt av verksamheter riktade mot dem. Detta behövs för att synliggöra vilka behov som finns för olika grupper och i olika delar av staden. Behovsanalyserna behöver identifiera såväl vilka tidiga (förebyggande och främjande) som kompensatoriska insatser som gör mest skillnad för skapandet av likvärdiga uppväxtvillkor. Det är viktigt att barn, unga och vårdnadshavare görs delaktiga vid genomförandet av behovsanalyserna.

Ansvar: Förskolenämnden och Grundskolenämnden

Deltagande nämnder och aktörer: Stadsdelsnämnderna, Social resursnämnd, Kulturnämnden, Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnd (Västra Götalandsregionen), Sveriges Kommuner och Landsting, Socialstyrelsen, aktörer från civilsamhället och aktörer från näringslivet.

Skolan som gemensam arena för samverkan kring barns rätt till goda och likvärdiga uppväxtvillkor

Syftet med samverkansaktiviteten är att göra skolan till gemensam arena för barns uppväxtvillkor samt att skapa förutsättningar för barns rätt till fullföljda studier, lärande, en meningsfull fritid och delaktighet. Det kan sin tur skapa trygga och sociala miljöer i och runt skolor samt bidra till områdesutveckling och fungerande närmiljöer. Därutöver är syftet också att bidra till skolans förstärkningsområden⁵.

Den bärande tanken är att samla aktörer från Göteborgs Stad, näringsliv och civilsamhälle kring skolan och rikta insatser mot sådant som ger barn goda och likvärdiga uppväxtvillkor. Genom insatser riktade mot barn och vårdnadshavare kan många aktörer, vid sidan av skolan och skolans grunduppdrag, bidra till en god och trygg skolgång. Genom denna breda samverkan kan skolor stärkas och områden kring skolorna utvecklas.

Andra kommunala förvaltningar spelar en avgörande roll i samverkansaktiviteten. De förvaltningar som ansvarar för den fysiska miljön i och kring skolorna, behöver delta i arbetet med att skapa goda och likvärdiga uppväxtvillkor genom att utforma skolmiljöer som stärker barnens kognitiva och motoriska utveckling.

Vilka insatser som ska prioriteras på respektive skola behöver föregås av behovsanalyser av barn, unga och vårdnadshavare samt av den enskilda skolans förutsättningar. Detta behövs för att synliggöra vilka behov som finns för olika grupper. Behovsanalyserna behöver identifiera såväl vilka tidiga (förebyggande och främjande) som kompensatoriska insatser som gör mest skillnad för likvärdiga uppväxtvillkor och tillgång till likvärdiga livsmiljöer. Det är viktigt att barn, unga

⁵ Skolutredningen: "Redovisning av kommunstyrelsens uppdrag om att genomföra en utredning av styrning och ledning av grundskolan (F-9), grundsärskolan och skolbarnomsorgen i Göteborgs Stad", dnr 1111/17. Beslutad i kommunstyrelsen 2018-01-11.

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

och vårdnadshavare görs delaktiga vid genomförandet av behovsanalyserna. Även närliggande förskolor ska delaktiggöras vid behovsanalyserna.

Hur arbetet med skolan som arena ska struktureras, och vilka rutiner och arbetssätt (så som avtal, överenskommelser, riktlinjer) som behöver upprättas för att aktiviteten ska fungera behöver växa fram stegvis och underifrån. Genom att följa de skolor i Göteborgs Stad som har inlett arbetet med skolan som arena och utvidga arbetssättet till fler skolor kommer det utkristalliseras vilka strukturer som är områdesspecifika och vilka som behöver vara gemensamma och övergripande.

Ansvar: grundskolenämnden

Deltagande nämnder, styrelser och externa aktörer: stadsdelsnämnder, förskolenämnden, kulturnämnden, social resursnämnd, idrott- och föreningsnämnden, byggnadsnämnden, lokalnämnden, park- och naturnämnden, kommunala bolag samt externa aktörer (Västra Götalandsregionen, aktörer från civilsamhället och aktörer från näringslivet)

Samverkan för ett jobb- och kompetenscentrerat arbetssätt för likvärdiga förutsättningar till arbete, utbildning och egen försörjning

Syftet med samverkansaktiviteten är att utveckla ett samlat jobb- och kompetensbaserat arbetssätt för att ha ett helhetsperspektiv på individers möjligheter och förutsättningar till arbete, utbildning och egen försörjning. Det kan sin tur skapa förutsättningar för delaktighet, inflytande och tillit.

Samverkan ska ske mellan kommunala, regionala och statliga verksamheter samt med aktörer från näringslivet och civilsamhället som riktar sig mot personer i behov av arbete, utbildning eller egen försörjning. Genom att samla många aktörer som arbetar mot målgruppen finns förutsättningar att kraftsamla, arbeta mer långsiktigt och i samma riktning. Det är individernas behov som ska vara i centrum, inte behoven hos organisationer eller verksamheter. Samverkan behöver ha utgångspunkten att alla inom målgruppen inte är lika utan har olika behov och förutsättningar. Samverkansaktiviteten behöver utgå ifrån befintligt kunskapsunderlag gällande vilka grupper (framför allt personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, utrikes födda och ensamstående vårdnadshavare) som Göteborgs Stad i samverkan med andra har svårt att skapa likvärdiga förutsättningar för avseende arbete, utbildning eller egen försörjning.

I arbetet behöver kontinuerliga behovsanalyser utföras för att synliggöra vilka behov som finns för olika grupper och i olika delar av staden. Behovsanalyserna behöver identifiera såväl vilka tidiga (förebyggande och främjande) som kompensatoriska insatser som gör mest skillnad för likvärdiga förutsättningar för arbete, utbildning och egen försörjning. Det är viktigt att individerna som berörs görs delaktiga vid genomförandet av behovsanalyserna.

I utformandet av samverkansaktiviteten kan erfarenheter kring organisering, arbetssätt, prioriteringar och inriktningar samt grad av formalisering av samverkan hämtas från det familjecentrerade arbetssättet.

Ansvar: nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

Deltagande nämnder, styrelser och externa aktörer: stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden, Business Region Göteborg, social resursnämnd samt externa aktörer (samordningsförbunden, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, aktörer från näringslivet samt aktörer från civilsamhället)

Samverkan för jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder

Syftet med samverkansaktiviteten är att samla aktörer inom Göteborgs Stad och externa aktörer för att fokusera på att skapa jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder. Det kan i sin tur motverka hemlöshet, otrygga boendeförhållanden, trångboddhet och segregerade boendemiljöer samt de negativa effekter som skapas av dessa. Därutöver kan det skapas ökad trygghet, tillit och sammanhållning mellan grupper på områdes- och stadenövergripande nivå.

Planering, genomförande samt förvaltning bör utgå från hur den fysiska strukturen skapar förutsättningar för jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder för alla. I relation till det arbete som genomförs inom respektive grunduppdrag behöver aktörer samverka. Genom att många aktörer gemensamt kraftsamlar och fokuserar för att skapa jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder kan till exempel boendesegregation och otrygghet motverkas. Tillsammans kan de prioritera och genomföra tidiga insatser som främjar och förebygger, men också utföra åtgärder som kompenserar för en ojämlig tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder.

Två samverkansprocesser prioriteras i planen:

1. Samlat agerande för en fungerande livsmiljö i Göteborgs prioriterade områden

Göteborgs Stads stadsdelar, fackförvaltningar, bolag och Polisen har beslutat att samverka för att göra gemensamma prioriteringar och samlade insatser för en fungerande livsmiljö i de områden som har prioriterats. En fungerande livsmiljö kännetecknas av väl gestaltade, trygga och omhändertagna miljöer, acceptabel nivå av offentlig och privat service, samt platser för samspel och fungerande vardagsliv. Tillsammans ska aktörer kraftsamlas för insatser i närtid och arbeta mer långsiktigt för de som bor och verkar i områdena.

2. Jämlik tillgång till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder

Idag genomförs flera initiativ i samverkan för att öka tillgången till bostäder. Exempel på initiativen är arbetet i Frihamnen för ett socialt blandat boende, Framtidskoncernens planering och byggande av 14 000 bostäder under en 10-årsperiod samt arbetet med bostadsförsörjning för att minska hemlösheten för särskilda grupper.

Samverkansprocessen handlar om att få de olika initiativen att harmonisera med varandra för att rikta insatser, i allt från planering till förvaltning, och få insatserna att utgå ifrån ett helhetsperspektiv. Insatserna ska bidra till att öka tillgången till passande bostäder, minska boendesegregationen, minska trångboddhetens negativa effekter, samt minska hemlösheten för särskilda grupper, som barn i akut hemlöshet.

För att kunna göra gemensamma prioriteringar behöver behovsanalyser genomföras. I dag arbetar Göteborgs Stad på flera olika sätt för att kartlägga vilka behov som finns både på en lokal och på en stadenövergripande nivå. En struktur för en gemensam behovsanalys behövs för att fler aktörer ska kunna dela ett helhetsperspektiv på de behov som finns för att uppnå en mer jämlik tillgång till fungerande livsmiljöer och passande bostäder. Behovsanalyserna behöver synliggöra vilka fysiska förutsättningar som finns i olika delar av staden. De ska identifiera såväl vilka kompensatoriska,

VERKSAMHET OCH SAMVERKAN

som tidiga (förebyggande och främjande) insatser som gör mest skillnad för en jämlik tillgång till livsmiljöer och bostäder.

Utifrån behovsanalyserna ska aktörerna göra gemensamma prioriteringar för vilka insatser som gör mest skillnad i planering, genomförande och underhåll. Prioriteringarna behöver omfatta både en lokal och stadenövergripande nivå.

Ansvar: byggnadsnämnden

Deltagande nämnder, styrelser och andra aktörer: stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, kommunstyrelsen, trafiknämnden, park- och naturnämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden, lokalnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, social resursnämnd, Förvaltning AB Framtiden, Higab, Älvstranden Utveckling AB samt externa aktörer (Västra Götalandsregionen, aktörer från näringslivet och aktörer från civilsamhället).

Aktiviteter för styrning, uppföljning och samordning

Styrning, uppföljning och samordning av stadens verksamheter sätter ramen för det arbete som förvaltningar och bolag utför. Med styrning avses hela kedjan från planering till uppföljning. Det kan till exempel handla om nulägesanalyser, beslutsunderlag och indikatorer för uppföljning. Den befintliga styrningen i Göteborgs Stad är vertikal och riktar sig mot stadens nämnder och bolagsstyrelser. Styrningen är i huvudsak sektoriell. För att skapa förutsättningar för integrering behöver frågan om jämlikhet föras in i ordinarie styrning, uppföljning och samordning av verksamheterna. Därutöver behöver det utvecklas sätt att styra, följa upp och samordna det jämlikhetsarbete som sker i samverkan mellan verksamheterna utifrån ett tvärsektoriellt perspektiv.

Planens aktiviteter för styrning, uppföljning och samordning tar avstamp i de förutsättningar som lyfts i programmet. Intentionerna med aktiviteterna är flera. För det första syftar de till att skapa ett helhetsperspektiv. Insatser inom ett verksamhetsområde är beroende av insatser inom andra verksamhetsområden. Avsikten är att undvika fragmentiserad styrning, uppföljning och samordning av stadens jämlikhetsarbete. En samlad styrning, uppföljning och samordning av stadens jämlikhetsarbete ökar möjligheterna till helhetsanalys och gemensamma avvägningar. Det skapar förutsättningar för att komma bort från överstyrning och ett alltför detaljerat mätande av stadens verksamheter. Genom en samlad styrning, uppföljning och samordning kan ett alltför omfattande insamlade av uppgifter från verksamheterna undvikas. Risken för överstyrning och motsägelsefull styrning kan också minska.

En annan intention är att skapa ett helhetsperspektiv i jämlikhetsarbetet genom att uppföljningen av jämlikhet utgår från att frågan har många beröringspunkter med andra tvärsektoriella frågor som Göteborgs Stad arbetar med. Exempel på sådana frågor är trygghet och folkhälsa. Med en ökad förståelse för hur jämlikhet hänger samman med andra tvärsektoriella frågor kan uppföljning och analys av utvecklingen bli mer heltäckande, och mer samordnad med uppföljning och analys av andra frågor.

Jämlikhet är också en komplex fråga som är svår att följa upp och mäta i termer av uppnådda resultat. Orsakssamband och förklaringar till varför livsvillkoren utvecklas som

de gör påverkas av en mängd faktorer på såväl individuell som lokal, regional, nationell och internationell nivå. Det är svårt att härleda effekter till en enskild insats eller aktivitet. Tyngdpunkten i styrning och uppföljning behöver flyttas från fokusering på kortsiktiga resultat och aktivitetsmått (som t.ex. antal hanterade ärenden, besök eller antal deltagare), till att istället betona långsiktighet och faktiska resultat för invånarnas livsvillkor. Resultaten av ett långsiktigt arbete grundat i tidiga insatser (förebyggande och främjande) är svåra att mäta med kortsiktiga mått. Vissa effekter av förebyggande och främjande arbete blir synliga först långt efter att insatsen är genomförd. Till exempel är en tidig insats i förskolan, som främjar lärande eller fångar upp barns särskilda behov, en investering som kan påverka hela den framtida skolgången och skapa resurser och förutsättningar långt senare i livet.

Därutöver behöver dialog och lärande få en mer framträdande plats i styrning och uppföljning av jämlikhetsfrågan. Jämlikhetsfrågan är komplex och komplicerad. För att kunna hantera den behövs styrning, uppföljning och samordning som möjliggör dialog med verksamheterna och som ger utrymme för att ta tillvara de kunskaper och goda erfarenheter som finns. Medarbetare i verksamheterna behöver ges möjlighet att bidra till jämlikhetsfrågans hantering utifrån erfarenheter och yrkeskunskaper. Göteborgs Stads påverkan på invånarnas livsvillkor uppstår bland annat i mötet mellan invånare och stadens medarbetare. Alla nivåer i styrkedjan behöver möjliggöra att detta möte blir så bra som möjligt, och att de som möter invånarna har handlingsutrymme att använda sin professionella kapacitet.

En annan intention är att ge analyser en mer framträdande plats i utvecklandet av styrning, uppföljning och samordning av jämlikhetsarbetet. Analyser behövs som synliggör och ger bättre kunskap om behov, förutsättningar och konsekvenser för olika målgrupper och i olika delar av staden.

Sammantaget ska aktiviteterna underlätta och ge förutsättningar för styrning, uppföljning och samordning av jämlikhetsarbetet.

STYRNING, UPPFÖLJNING OCH SAMORDNING
Utveckling av styrning, uppföljning och samordning för jämlikhetsarbetet utifrån integrering och tvärssektoriellt arbete
Genomföra analyser av jämlikhetsarbetet ur ett stadenövergripande perspektiv
Aktiviteten handlar om att först ta fram en analysram för att i nästa skede kunna genomföra analyser av stadens jämlikhetsarbete på aggregerad nivå. Analysramen ska utgå från programmet och dess målområden.
Analysen ska fokusera på två delar. Den första delen handlar om att undersöka hur Göteborgs Stad arbetar med jämlikhet samt hur rådighet och förutsättningar för detta ser ut i den kommunala organisationen. Analyserna ska undersöka nämndernas och styrelsernas förutsättningar för att arbeta med jämlikhet, både enskilt och i tvärssektoriell samverkan med andra. Analysen ska kunna utföras genom dialog med verksamheterna och fokusera på vad dessa anser sig behöva för att kunna arbeta med jämlikhet, vad som utgör hinder samt vilka behov och förutsättningar som finns för

STYRNING, UPPFÖLJNING OCH SAMORDNING

såväl professionerna som för dem som professionerna möter. Analysen ska också lyfta hur pågående samverkan fungerar och vilka frågor som riskerar att falla mellan olika verksamheters grunduppdrag och som därmed behöver samverkas kring.

Analysens andra del handlar om hur nämnderna och styrelserna påverkar jämlikheten i staden, både enskilt och i tvärssektoriell samverkan med andra. Analysen behöver utgå från hur viktiga aspekter i arbetet, till exempel hur mål, beslut, prioriteringar, arbetssätt eller rutiner påverkar fördelning av, och tillgången till, likvärdiga livsvillkor.

Analyserna ska kunna användas som planeringsunderlag för stadenövergripande beslut om prioriteringar och avvägningar i det gemensamma jämlikhetsarbetet, samt som planeringsförutsättningar för nämndernas och styrelsernas arbete.

Ansvar: Social resursnämnd. Aktiviteten sker i samverkan mellan Social resursnämnd och Kommunstyrelsen.

Utveckla ordinarie uppföljning utifrån jämlikhet

Syftet med aktiviteten är att utveckla ordinarie uppföljning så att den på ett bättre sätt möjliggör analyser av det jämlikhetsarbete som utförs av nämnder och bolagsstyrelser. Uppföljningen bör utvecklas så att den i större utsträckning genomförs genom dialog med nämnder och styrelser, samt beaktar långsiktighet. En annan viktig aspekt är att uppföljningen utvecklas så att den efterfrågar samverkan, såväl internt mellan stadens verksamheter, som externt med andra aktörer.

Utvecklingen kan ske genom dagens ordinarie uppföljningen av jämlikhetsarbetet harmoniseras med de analyser som kommer genomföras av jämlikhetsarbetet i ett stadensövergripande perspektiv, både utifrån integrering och tvärssektoriellt arbete.

Ansvar: social resursnämnd. Aktiviteten sker i samverkan mellan social resursnämnd och kommunstyrelsen.

Underlätta uppföljning och analys av tvärssektoriella frågor

Aktiviteten syftar till att se över hur jämlikhet kan samordnas med andra tvärssektoriella frågor i Göteborgs Stad för att underlätta uppföljning och möjliggöra analyser av verksamheterna utifrån ett helhetsperspektiv.

Ansvar: social resursnämnd. Aktiviteten sker i samverkan mellan social resursnämnd och kommunstyrelsen.

Utveckla strukturer för samordning mellan det tvärssektoriella och sektoriella jämlikhetsarbetet i staden

Aktiviteten syftar till att skapa ett gemensamt lärande och samordna jämlikhetsarbetet i staden. För att möjliggöra en samlad bild av jämlikhetsarbetet, både det som bedrivs inom respektive verksamhets grunduppdrag och i samverkan mellan verksamheter, behöver det skapas strukturer som möjliggör kunskapsöverföring och samordning av erfarenheter, behov och möjligheter mellan verksamheterna. Strukturer behövs också för att överföra kunskap, erfarenheter, behov, möjligheter och hinder från verksamheterna uppåt i linjen. Detta skapar förutsättningar för koordinerad ledning och

STYRNING, UPPFÖLJNING OCH SAMORDNING

handling, möjliggör gemensamma prioriteringar och skapar förutsättningar för att beslut utgår från ett underifrånperspektiv då de vilar på verksamheternas kunskaper och erfarenheter inom jämlikhetsområdet.

Ansvar: social resursnämnd. Aktiviteten sker i samverkan mellan social resursnämnd och kommunstyrelsen.

Aktiviteter för stöd

Med utgångspunkt i programmets målområden och förutsättningar lyfter planen fram ett flertal aktiviteter med fokus på stöd. Den huvudsakliga intentionen med aktiviteterna är att möjliggöra för stadens verksamheter att arbeta med jämlikhet utifrån de förutsättningar som finns i programmet.

Aktiviteterna ska underlätta för verksamheter att bidra till att realisera programmet för att nå målet att Göteborg ska vara en jämlik stad. Aktiviteterna för stöd handlar både om att skapa förutsättningar för integrering av jämlikhet i verksamheterna, och att skapa förutsättningar för det jämlikhetsarbete som sker i samverkan mellan verksamheterna utifrån ett tvärsektoriellt perspektiv.

STÖD

Utveckling av stöd för jämlikhetsarbetet utifrån integrering och ett tvärsektoriellt perspektiv

Erbjuda metoder och modeller för att kunna utföra behovsanalyser utifrån jämlikhet, på såväl en stadenövergripande som på lokal nivå

Aktiviteten syftar till att stödja stadens verksamheter när de utför behovsanalyser av målgrupper, geografiska områden, den egna verksamheten och samverkansbehov utifrån jämlikhet.

Ansvar: social resursnämnd

Bidra till kompetensutveckling

Aktiviteten syftar till att erbjuda kompetensutveckling inom områdena för jämlikhet, integrering, tvärsektoriellt arbete och samverkan. Detta kan ske genom konferenser, utbildningar, seminarier och framtagande av utbildningsmaterial, kunskapsunderlag och rapporter.

Ansvar: social resursnämnd

Stöd vid integrering av jämlikhet i planering, genomförande och uppföljning

Aktiviteten syftar till att stödja verksamheterna med integrering av jämlikhet i planering, genomförande och uppföljning i deras grunduppdrag.

Ansvar: social resursnämnd

STÖD

Utveckla en strukturerad och strategisk samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle

Aktiviteten syftar till att Göteborgs Stad utvecklar en strukturerad och strategisk samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle för att finna nya arbetssätt samt generera kunskaps- och kompetensutveckling inom jämlikhetsområdet och i arbetet med likvärdiga livsvillkor. Utvecklingen av samarbetet behöver grunda sig på en kartläggning av de behov, möjligheter och hinder som föreligger för en breddad samverkan.

Ansvar: social resursnämnd